

ASTRONOMICVM ENVNCTIATVM TRICESIMVM TER.

Ex hora Natiuitatis cognita, tempus Morae infantis in vtero reperire, & consequenter conceptionis horam cognoscere.

RATIONE SIMVL ET EXPERIENTIA comprobatur, foetus quidem alios septimo, alios octavo, alios nono, alios decimo vel circiter mense, post conceptionis tempus nasci, neque genituras citra illas consistere, neque ultra porrigi. Intra illos enim terminos nati, simile quid cum fructibus maturis, qui vltro labuntur, faciunt, minores autem septem mensibus partus tanquam crudi & imperfecti, & veluti poma immatura violenta quadam a stirpibus auulsa, ex vteris ruunt, unde fit, ut ante septimum mensem nunquam aut rarissime viuis lucem foetus subeat. Septimo etiam mense nasci dicuntur illi qui in Nouilunijs aut Plenilunijs aut postridijs illorum concepti sunt. Eiusmodi igitur nascendi fines naturae cum videntur inesse astrologi, diligentius inde putantes tempus quo foetus vtero in clauditur, a feminis usque iactu, in partes tres distribuere voluerunt, vocantes easdem mansiones seu moras. Sic, ut prima diceretur, (quam 288 dies constituunt) mora maior. In qua nasci infantem, cum luna horizontem paulo ante subierit, adhuc ad finem Sextae domus heret, contingit. Secunda mansio vocata est media, quae 258 diebus perficitur, post totidem enim dies in hac partus aditur, luna recte horoscopus tenente. Tertia mansio 273 dies continet. Minor dicta. In hac oritur foetus cum luna horizontem est iam a parte occidentis subitura. Quoties igitur oblata natiuitatis hora locus Lunae ex iam dictis aliquis non fuerit, intellectu promptum, quod Mansio etiam diuersa a prioribus esse debeat, vel infra declarabitur. Abortiuos omnes septimorum mense natos hoc nostro dogmate, quo videlicet moram in vtero perquirere docemus non teneri praedicimus. Sed tamen eos qui 9 aut 10 mense, ut patet, & recte fieri solet, educuntur. Si igitur fidem habemus per ueritatem rerum celestium traditori Hermeti, perpetuo gradus ille cuius li qui tempore natiuitatis estimata (estimata voco, in qua non ad punctum usque seu minutum venit) horoscopus tenuit, idem cum eo est gradu, quem luna conceptionis momento occupat. Etenim extra gradus Lunae qui natiuitatis tempore existit, idem conceptionis hora ascendens erat. Qua sententia non pauci Arabum fuerunt, gloriantes se, experientia teste, sufficienter rem firmasse. Illis tamen Ptolemaeus refragari 51 Centiloqui sui aphorismo videtur his verbis. In quo signo luna est geniturae tempore, illud in conceptu fac ascendens, & in quo signo inuenta fuit. In conceptu, illud aut eius oppositum fac ascendens in partu, in quibus Ptolemaeus non de gradu sed signo, loqui certum est, non nulli tamen sunt, quibus videtur non modo signum, quod Luna tempore geniturae incoluit, ascendens fuisse conceptus, verum sed idem signum horoscopus conceptus aut oppositum occupasse. Hac nos qualisquis tandem sit controuersia posthabita communem viam indagandi moram foetus in vtero maternae sequemur. Horoscopus primo natiuitatis cuiusque ratificatur per quem genethliaci corporum symptomata seu accidentia scrutari solent. Quemuis igitur sequenti figura usurum, estimatae geniturae ascendens firmaturum, aut moram nati in vtero prompte cogniturum, admonitum volo, quo primum omnium ea quanta potest diligentia horam & minutum genitipercontari studeat, id enim natiuitatis hora estimata dicitur, obstrictes namque & alii, plerumque de hora sexta vel septima interrogati, respondere, inter sextam & septimam, solent aut de tertia vel quarta, inter tertiam & quartam contigisse referunt, & similia. Ad questionem igitur figura celestis erigenda erit, ut si quis inter 6 & 7 mam dicat, figura ad sextam horam & 30 m extruatur, ut si dicatur 6 horae propius tempus accedere, ad 6 horam & 20 m. Si vero vicinius 7 mae Hora responsum est, ad horam 6 m 40 figura constituitur. At si perfectam temporis rationem audias iam in nullo sollicitus ad eandem eriges. Qua erecta primum ascendens, deinde locum lunae contempleris, gradum & minutum ascendens in succedentis instrumenti Zodiaco queres, indicemque Q cui inscribitur ASCENDENS, eidem inuento impones. Posthac filum per lunae locum in Zodiaco duces, & filum in limbo exteriori rotulae inferioris diem & horam mora ostendet. Idem filum retine inuariatam, diemque morae eidem substitue superioris rotulae, & index illius rotulae R diem conceptus in Calendario dabit, ubi stude vna cum die horam quoque conceptionis cognoscere. Diem morae superioris rotulae inter triginta dies (quia dies minoris morae scilicet 258 vsque 288 signati sunt) his verbis DIES MORAE, venaberis. Dierum quilibet quatuor partes gerit, quarum singulae 6 horas notant, praeterquam in extremo rotulae mobilis & infimi, ubi dies quilibet 24 partes continet. Quocirca opus hic est animaduersione, quam horam filum orbis infimi contingat, eandem enim seu diem seu horam in rota suprema inquires, filoque subdes.

Mora maior dierum 288.
Mora media dierum 258.
Mora minor dierum 273.

Abortiu huic regulae eximetur.

Varie opiniones de mora inuenienda.

Communis morae inquirende ratio.

CAESAREVM

Hora dieque conceptionis repertis, horae eadem vel minutis quoque si potes locum Lunae respondentem lustra, id quod ex instrumentis Lunae notum erit. Locus liquidem ille Lunae, verus Horoscopus temporis natiui dicitur. Horoscopo habito figuram coeli altero extremo extrue. Canonis praemissi documentum tale sit. Quonia Imperator diuus Carolus Gandauigenitus est, Thema celestis meridiani illi siue polari loci eius elevationi conueniens, temporis natiuitatis scilicet Horis 15 m 44 pomeridianis consentaneum erige. Ibi autem nihil omnino tempus aequari postulat. Ascendens igitur huius est 9 m 31 m y, cui ostensorem Q adiungens, filum per locum Lunae, qui est 7 m 7 y, diriges. Et illud in limbo exteriori rotulae Morae 272, horas 19, minuta 12 ostendet. Eodem dies, Horas & c, in superiori rota cum inuestigaueris sub figura protinus reduce, quo facto index R in Calendario rotulae infernae 27 diem Maii, Horam 8 m 32 ante meridiem, anni nempe praecedentis 1499 natiuitatem caesarem commoustrat. Illa autem hora lunam possidisse 17 m 5 m y cernis. Id quod verum huius geniturae ascendens est. Communis autem hic operandi modus dicitur. Nunc, quid ego sentia beneuolus non calumniator adiungam, Mihi quidem longe consultius esse videtur, si latitudinem Lunae consideremus, locumque Lunae ab ecliptica mutemus illum, qui temporis natiuitatis, vna cum Luna circulum positionis eundem efficiat, non autem longitudinis gradum, hoc enim pacto Luna praecise in ascendentem venit, Horizon quoque eundem positionis circulum constituit. Media itidem adamusum 273 dierum cum sit recte sicut ante factum in 27 diem Maii, Horam 3 m 44 ante meridiem incidit, Lunam in 14 m 28 m y, reperitur, quam pro ascendente agnosces. Regi FERDINANDO Natalis Medina urbis, ubi saepe iam dictum est. In hora natali scilicet 8 m 45 antemeridianis, Luna gradum 1 m 20 m occupauit. Ascendens ipsius gradus 2 m 45 m fuit. Iam Q index ascendenti super illius filum loco Lunae adductum cum sit ipsum in limbo totae Q Moram Regis, dies videlicet 280, Horas 12 m, 10 indicabit. Quam Moram ubi requisieris in rota superiori filoque substitueris ab indice R protinus diem 2 Hor: 11 m 37 lunii, anni 1502 designari videbis, quod tempus concepti Regis certum est. Huic tempori locus Lunae respondens, qui est gradus 25 m 42 y, ascendens natiuitatis omnino fuerat. Quam vero plerumque astrologorum pars hunc modum sequatur, putauerim tamen esse tutius verum Lunae locum, (quandoquidem mora nati conceptusque hora per medium Lunae motum indagatur) accipere, & imitari. Hoc enim modo licet vel per mediam horam lapsus fiat non tamen ultra 10 m costringit errare in loco Lunae. Proinde conceptionis die habito, gradum Lunae pro ascendente ad horam estimatam suppone. Per gradum autem Solis horam quare, qua scilicet Lunae gradum in ascendente contingit esse, ea ad minutum quaelita Lunae locum ad idem momentum considera, hunc enim gradum meo iudicio pro ascendente recte usurpabis, qualis in imperatoria natiuitate gra: 11 m 44 y, in regia vero genitura, gradus 27 m 55 y fuit.

ENVNCTIATVM TRICESIMVM QVAR.

Fortunae, ut dicuntur, rerumque omnium quantum ad astrologiam attinet, partes, praesenti figura expedito nosse.

HOC IN LOCO PARS nihil est aliud, quam duorum significatorum rei cuiusdam in Zodiaco distantia, secundum ordinem signorum numerata, eiusdemque secundaria ab horizon te incipienti per Zodiacum iterata dimensio. Significatores autem planetas intelligo rei cuiusvis iudicandae praedictos. Horum si ambo qualitatibus vel appellationibus conueniunt, ut in Calido, Frigido & c, aut Masculinitate, diurnitate & c, iam praestantioris

minium vel pars deferatur, quae ab illo, non ab inferiore, mutuanda est. Hii si in significatione impares sunt, ut altero diurno altero nocturno, iam pars a diurno per diem, a nocturno per noctem sumitur, quamquam Abumafar neget partem eligendam nisi ex duobus si mul rem aliquam significantibus. Prudentiores astrologorum sententia quadam & veneratione maxima, ea quae ad partes attinent coluerunt, arbitantes ita fieri oportere, cum omnia quae vitam nostram teneant a loco seu partibus fortunae potissimum derivari soleant. Solem enim & Lunam, quoniam actiones, loca, tempora vicinissima omnia teneant, non immerito naturae parentes esse voluerunt. Lunam enim materiam praeparare, Solem formam inducere, Hanc noctem, illum diem gubernare, Alteram corpus, alterum animam vegetare & c, rationibus firmissimis asseruerunt. Obseruatum amplius antiquis Soli ascendente debere eadem ratione, quando ascendens vel horoscopus non secus atque Sol vitam humanam tuetur.

